

1. del av Del - EKSAMEN

Emnekode: ITD13012	Emne: Datateknikk
Dato: 13. Desember 2013	Eksamenstid: kl 9:00 til kl 12:00
Hjelpemidler: • 4 sider (A4) (2 ark) med egne notater. • Ikke-kommuniserende kalkulator.	Faglærer: Erling Strand
Eksamensoppgaven: Oppgavesettet består av 3 sider med oppgaver og 3 sider vedlegg, totalt 6 sider. Kontroller at oppgaven er komplett før du begynner å besvare spørsmålene. <i>Oppgavesettet består av 3 oppgaver. Alle spørsmål teller likt til eksamen.</i>	
Sensurdato: 9. Januar 2014 Karakterene er tilgjengelige for studenter på studentweb senest dagen etter oppgitt sensurfrist. Følg instruksjoner gitt på: http://www.hiof.no/index.php?ID=7027	

Alle utregninger må tas med i besvarelsen!

Oppgave 1

- Hva er forskjellene på totall-systemet, titall-systemet og det hexadesimale tallsystemet?
- Anta at du har et minne på 500 GByte (Giga Byte) (JEDEC-standard: GB, IEC-standard: GiB) . Hvor mange byte er det?
- Beskriv hvordan datamaskinen utfører beregningen $10 - 16 = -6$. Beskriv fremgangsmetoden datamaskin bruker for å beregne dette. Angi hvilke bitverdier som alle disse tall gir. Bruk 8 bit data.
- Anta at du bruker 16 bit data. Hvilket tallområde kan du bruke, hvis ditt tall kan være både negativt og positivt? Hva hvis det bare er positive tall?

Oppgave 2

- a) Lag sannhetstabellen for en 2-inngangs EX-OR gate.
- b) Bevis følgende Boolsk algebra formel. Gjør det ved bruk av sannhetstabell.

$$A+B \cdot C = (A+B) \cdot (A+C)$$

- c) Gitt følgende logiske uttrykk:

$$Y = \bar{A} \cdot \bar{B} \cdot \bar{C} \cdot \bar{D} + \bar{A} \cdot \bar{B} \cdot \bar{C} \cdot D + \bar{A} \cdot B \cdot \bar{C} + A \cdot C \cdot D + A \cdot B \cdot C \cdot \bar{D} + A \cdot \bar{B} \cdot C \cdot \bar{D}$$

- 1) Bruk Karnaugh diagram til å finne det forenklete uttrykket.
- 2) Bruk reglene for Boolsk algebra til å finne det forenklete uttrykket.
- 3) Lag en kretstegning av det forenklete uttrykket. Bruk færrest mulig kretselementer.

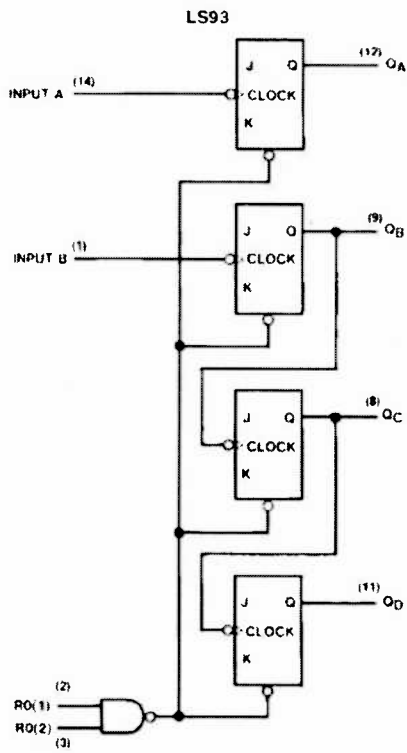
Oppgave 3

- a) Hvordan kan du lage en krets som dividerer frekvensen på 4 (fire) ? Ta utgangspunkt i krets 74LS93, som du finner datablad på i vedlegg. Lag to tegninger. Først en kretstegning, som viser koblingene på JK-vipper. Deretter lager du en utleggstegning, hvor du viser hvordan pinnene på kretsen 74LS93 skal kobles.
- b) Lag et tidsskjema av signalene i oppgave b). Ta med deg inngangssignalet, utgangssignalet og Q utgangene på JK vippene.
- c) Lag en dekode fra BCD til syvsegment display, for lysdioden i segment f. Det skal brukes «common cathode», dvs en logisk 1 vil tenne lysdioden. Ta med alle trinn i utviklingen av denne dekodekretsen:
- 1) Sett opp sannhetstabellen, hvor det er 4 bit BCD inn, og utgangen er til lysdioden for segment «f» .
  - 2) Sett opp det logiske uttrykket. Ta utgangspunkt i denne sannhetstabellen.
  - 3) Bruk Karnaughdiagram til å forenkle uttrykket, Husk å ta med «don't care», dvs bitverdiene som ikke vil eksistere i BCD (A -> F)
  - 4) Konstruer den digitale kretsen med logiske porter.

- d) Anta at du skal måle et analogt signal. Du skal da bruke en ADC. Anta at det analoge signalet kommer fra en termometer, som måler fra 0,0 til + 100,0 °C.
- 5) Hvor mange bit må ADC ha, for at nøyaktigheten på termometermålingen skal bli bedre enn $\pm 0,01$ °C?
  - 6) Anta nå at du skal bruke 10 bit ADC. Hvilken bitverdi kommer fra ADC'en, hvis den måler temperaturen 20,0 °C?

VEDLEGG

74LS93

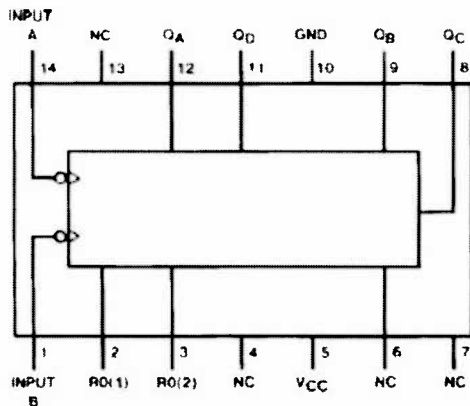
LS93
Reset/Count Truth Table

Reset Inputs		Output			
R0(1)	R0(2)	Q _D	Q _C	Q _B	Q _A
H	H	L	L	L	L
L	X	COUNT			
X	L	COUNT			

LS93
Count Sequence
(See Note C)

Count	Output			
	Q _D	Q _C	Q _B	Q _A
0	L	L	L	L
1	L	L	L	H
2	L	L	H	L
3	L	L	H	H
4	L	H	L	L
5	L	H	L	H
6	L	H	H	L
7	L	H	H	H
8	H	L	L	L
9	H	L	L	H
10	H	L	H	L
11	H	L	H	H
12	H	H	L	L
13	H	H	L	H
14	H	H	H	L
15	H	H	H	H

- Note A:** Output Q_A is connected to input B for BCD count.
- Note B:** Output Q_D is connected to input A for bi-quinary count.
- Note C:** Output Q_A is connected to input B.
- Note D:** H = High Level, L = Low Level, X = Don't Care.

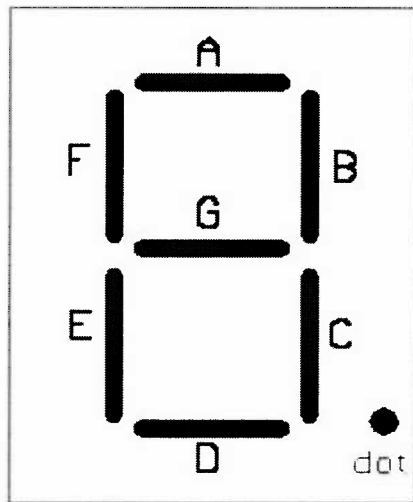

TL/F/6381-2

Order Number DM74LS93M or DM74LS93N
See NS Package Number M14A or N14A

(1)	$\bar{0} = 1$	(2)	$\bar{1} = 0$
(3)	$\bar{\bar{A}} = A$	(5)*	$0 \cdot 0 = 0$
(4)*	$0 + 0 = 0$	(7)*	$1 \cdot 0 = 0$
(6)*	$1 + 0 = 1$	(9)*	$1 \cdot 1 = 1$
(8)	$1 + 1 = 1$	(11)*	$A \cdot 0 = 0$
(10)*	$A + 0 = A$	(13)*	$A \cdot 1 = A$
(12)	$A + 1 = 1$	(15)	$A \cdot A = A$
(14)	$A + \bar{A} = 1$	(17)	$A \cdot \bar{A} = 0$
(16)	$A + \bar{A} = 1$		
(18)*	$A + B + C = B + A + C = C + A + B = \dots$		} commutative laws
(19)*	$A \cdot B \cdot C = B \cdot A \cdot C = C \cdot A \cdot B = \dots$		
(20)*	$A + B + C = (A + B) + C = (A + C) + B = \dots$		} associative laws
(21)*	$A \cdot B \cdot C = (A \cdot B) \cdot C = (A \cdot C) \cdot B = \dots$		
(22)*	$A \cdot (B + C) = A \cdot B + A \cdot C$		} distributive laws
(23)	$A + B \cdot C = (A + B) \cdot (A + C)$		
(24)	$\frac{A + B + C}{A \cdot B \cdot C} = \frac{\bar{A} \cdot \bar{B} \cdot \bar{C}}{\bar{A} + \bar{B} + \bar{C}}$		} laws of duality
(25)	$\frac{A \cdot B \cdot C}{\bar{A} + \bar{B} + \bar{C}} = \frac{\bar{A} \cdot \bar{B} \cdot \bar{C}}{A + B + C}$		

DISPLAY

B7	B6	B5	B4	B3	B2	B1	B0
x	1	0	0	1	1	1	1
	g	f	e	d	c	b	a

1 = segment illuminated
0 = segment off

Hex Code = \$4F

(b) Common Cathode Example